

Stefan Löfven: Jultal 2018

Talare

Stefan Löfven
Statsminister

Datum

16 december 2018

1 Vänner!

För mig är det vackraste med julen gemenskap. Vi samlas. Inom familjer,
vännskapskretsar, föreningar och arbetsplatser. Vi tänker på dem som inte längre
5 är med oss. Vi ringer dem vi kanske tappat kontakten med, och med en enkel
julhälsning kan du säga: ”Jag tänker på dig. Jag bryr mig om dig”.

Blir inte också hela samhällets gemenskap lite starkare kring jul? Jag tror vi
tänker vi mer på det faktum, att varje människa är född med samma värde, och
10 samma rätt till ett gott liv som vi själva. Det är därför vi försöker se till att en
ensam pensionär får besök på julaftons morgon. Det är därför fler anstränger sig
för att ingen ska frysa i natten?

Som Sundbybergs simhall, som bjuder in till ett stort julbad, där man får mat
15 och glögg efteråt, och kanske en klippning och en ny jacka. Som
församlingsgården här i Avesta, som bjuder på julbord och sång av Gunilla
Magnusson, och säger: ”Välkommen precis som du är, var i livet du än befinner
dig.”

20 Den gemenskapen är vacker. Men det vackraste av allt, vore om vi kunde hålla i
den gemenskapen hela året. Det är i grunden socialdemokratins mål: Att
samhällets gemenskap och solidaritet, inte är reserverat för högtidsdagarna och
högtidstalen. Utan att vi förverkligar varje människas lika värde och rätt, alla
dagar om året.

25

Men i ett läge, där vår gemenskap skulle behöva bli starkare, så är den istället
under attack. Högerextremismen är på frammarsch. I USA. I Brasilien. I
Frankrike. I Ungern. I Tyskland. I Polen. I Sverige. Och de talar ofta om
30 gemenskap. Men hela deras gärning går ju ut på att exkludera vissa människor

från den gemenskapen, baserat på deras hudfärg, deras tro, deras sexualitet, eller deras vilja att kvinnor och män ska behandlas lika.

- 35 Från Francos falangister på 30-talet, till Balkans extremnationalister på 90-talet, har målet varit att ställa människa mot människa, granne mot granne, vän mot vän, och forna gemenskaper har krossats. Även de svenska högerextremisterna är besatta av detta. Vilka som är förrädare. Vilka som är fienden. Vilka som ska straffas om de själva kommer till makten. Och bara för att de inte pekar på dig
40 och din familj idag, så är du aldrig säker på att gå fri imorgon.

Vi ska aldrig glömma den tyska prästen Martin Niemöllers ord, som lever vidare i dikter och på monument.

- 45 ”Först kom de för att hämta judarna,
men jag höjde inte min röst - för jag var inte jude.
Sedan kom de för att hämta kommunisterna
men jag höjde inte min röst- för jag var inte kommunist.
- 50 Sedan kom de för att hämta socialdemokraterna
men jag höjde inte min röst - för jag var inte socialdemokrat.
Sedan kom de för att hämta fackföreningsfolket
men jag höjde inte min röst - för jag tillhörde inte någon fackförening.
Sedan kom de för att hämta mig, och då fanns det ingen kvar, som kunde tala
55 för mig.”

Och i varje tid och på varje plats när högerextremismen mobiliserar, står varje demokrat inför ett beslut: Att släppa fram – eller sätta emot.

- 60 Jag kommer att sätta emot. Och jag ber dig om inget större, och inget mindre, än att göra detsamma. För gemenskapen. För solidariteten. För att människovärdet är värt att försvara.

- 65 Men runt om i Europa finns nu de krafter som istället väljer att samarbeta med högerextremismen. De gör det i hopp om en enda sak: Makt. Och visst har varje politiker som vill förändra sitt samhälle en vilja till makt och inflytande. Men som publicisten och antinazisten Torgny Segerstedt skrev i en av sina mest ikoniska texter: ”Vad gagnar det en människa att vinna hela världen, om hon

förlorar sin själ?”

Och gång på gång, har de konservativa som försökt rida på vågor av högerextremism och blind nationalism, förlorat kontrollen – och själva krossats.

75 Så konservativa som tänker sig styra med hjälp av högerextrema partier borde studera sin historia igen.

Först förlorar ni er själ – sen kommer också makten gå förlorad.

80

Det finns också en motkraft. Runt om i Sverige samlas nu människor och partier till samarbeten, för att försvara gemenskaper, gemensamma värden, principer, och hålla högerextremismen borta från makten.

85 Det är viktigt. Men lika viktigt är det att komma ihåg detta: Socialdemokratin ska aldrig definiera sig bara som motståndare till högerextremismen. Vi har aldrig bara varit *emot* någonting – vi är alltid *för* någonting. Vi ska inte bara varna för mörkret – vi ska visa på det ljusa. Vi ska visa på de värden som så många fortfarande längtar efter, och som är socialdemokratins ryggrad: Social
90 trygghet. Stora livsmöjligheter. Gemensamt ansvar. Och stark solidaritet.

Som Anna Lindh sa en gång: ”Alla människors lika värde är principen. Bra skola, uppväxt och miljö är praktiken.” Nu som då har Anna rätt.

95

Därför påbörjade vi under den förra mandatperioden ett politiskt projekt, som växt till att bli det största trygghetsprogrammet i modern tid.

100 Vi vill skapa ett starkare samhälle, där minst 14 000 nya sjuksköterskor, undersköterskor och läkare finns där för dig, att sy såret när du snubblat på dina första steg som barn, och att hålla dig under armen när du kämpar för varje steg som gammal.

105 Ett starkare samhälle där staten tar ett större ansvar, för att det inte ska göra skillnad om du är skåning eller mas, närking eller norrlänning - du ska få den vård du behöver i tid, du ska veta att det finns plats när du ska föda.

Ett samhälle där du vet, att när du är som svagast, är vår gemenskap som

110 starkast.

Vi vill skapa ett starkare samhälle, där föräldrar får en familjevecka så de kan vara med sina barn på lov och studiedagar. Där äldre får stärkta pensioner så de kan
115 känna makten över sina egna liv. Och där vi alla kan känna stimulansen och tillfredställelsen i att ha ett gott arbete, och där vi alla kommer närmre varandra, genom ett systematiskt arbete för att minska klyftorna mellan människa och människa.

120 Ett samhälle där vi tar ett gemensamt ansvar för att mackar, affärer och samhällsservice finns där folk behöver dem, och förstår att bredband och mobilnät är lika självklart för alla som el och vatten. Ett samhälle där vi investerar tillsammans i svensk infrastruktur under det kommande decenniet, så att du ska kunna besöka varje del av det här vackra landet utan att oroa dig för
125 jordras eller potthål, och så att ”det går som tåget” är en hyllning, inte ett skällsord.

Ett samhälle där det naturliga, det självklara, är att i alla lägen ta till vara på kraften i hela landet,
130 så att fler orter kan attrahera internationella företag som Google, slopa delade turer inom vården, få människor att flytta in istället för att flytta ut, och se till att unga får jobb och framtidstro. Nu har ju Avesta visat att det är möjligt!

135 Vi vill skapa ett starkare samhälle där de unga som riskerar att ansluta sig till kriminella gäng, möter tusentals nya poliser under de kommande åren. Men också tusentals nya lärare och socialsekreterare, nya bostäder och upprustade bostadsområden, som gör att de här unga inte tvingas se insidan på ett häkte – utan kan se stora
140 möjligheter öppna upp sig framför dem!

Ett samhälle där vi stärker försvaret mot terrorism, försvaret mot naturkatastrofer och försvaret mot militära hot – men också försvaret av vår demokrati: Kulturen. Bildningen. Biblioteken. Föreningslivet. Public service.
145 Den demokratiska delaktigheten. Medborgarandan!

Bara ett sådant starkt samhälle, kan skapa tryggheten och sammanhållningen

150 som är motgiftet mot extremismen. Det samhället vill vi socialdemokrater skapa.

Alla människors lika värde är principen. Men detta, kära vänner, är praktiken!

155 Och det är självklart att det här projektet inte kan genomföras av socialdemokratin ensamt. Vi behöver samla många, även de som har andra politiska uppfattningar. Och vi är även redo att lyssna på andra.

160 Det samarbetet kommer att möta svårigheter – det har det redan gjort. Regeringsförhandlingarna har både fördröjts – och avbrutits. Svenska folket är otåligt. Jag med.

165 Det är därför vi fortsätter försöka hitta lösningar – som samlar många konstruktiva krafter, och inte ger extremhögern avgörande makt.

En förtroendevalds uppgift, kan aldrig vara att gnälla på valresultat eller be om nya. Den är helt enkelt att lösa uppgiften vi har framför oss.

170 Och om vi lyckas, kommer det att tvinga fram kompromisser. Men hela vår utveckling av Sverige har byggts på förhandlingar, kompromisser mellan intressen, och stegvis reformism snarare än snabba kast. Det är därför vi heter Socialdemokraterna.

175 Gång på gång har vi samlat folkflertalet för landets bästa. Därför att vi vet, att ju fler som kan samlas för en lösning – desto stabilare blir den.

Och vi står trygga i våra värderingar. Vi känner vår ideologi. Vi ska behålla vår själ – även om vi får makt att förändra världen.

180

Och vänner,
för varje dag som går blir det också allt tydligare, att inget samhälle kan bli riktigt starkt – om det inte samtidigt är hållbart.

185 Jag har på senare tid ofta återkommit till författaren och marinbiologen Rachel Carsons livsverk. Hennes ”Tyst vår” kom ut 63. Då var havsörnen på väg att

utrotas i Sverige. DDT och PCB gjorde att sillgrisslans äggskal blev så tunt att det sprack för tidigt när fåglarna ruvade.

190

Rachel Carson väckte världen. Miljörörelsen skapades. Snabba förbud. Kraftfull omställning. Och i dag har vi renare luft och insjövatten än på 60-talet.

195

Sillgrisslorna kan ruva säkert igen. Och över landet, seglar 700 havsörnspar, som säger oss: Svåra uppgifter kan lösas, om vi agerar raskt och resolut. Det omöjliga kan bli möjligt.

200

Men samtidigt visar de våldsamma protesterna mot bensinskattehöjningen i Frankrike, hur ömtålig och omöjlig klimatomställningen blir, om den ses som ett elitprojekt, påtvingad från ledare som inte förstår vanligt folks vardag. Och jag hör samma röster här hemma, som undrar om de kommer att hamna i kläm eller glömmas bort.

205

Jag förstår den oron. Så vi ska både inse allvaret i situationen, och inse att ingen omställning kommer kunna genomföras, om den känns omöjlig att bära. Därför vet jag att klimatomställningen, byggandet av ett starkare, hållbarare samhälle, måste ske som en folkrörelse.

210

Där vi erkänner att det finns ett individuellt ansvar. Men ser till att allt ansvar inte ligger på individen. Där vi hjälps åt. Där vi ger möjligheter att göra rätt. Där vi visar på den högre livskvalitet och bättre hälsa klimatomställningen kan innebära, och i allt mörker återigen lyfter fram det ljusa.

215

Därför ska Sverige genomföra klimatomställningen på 2000-talet, på samma sätt som vi lyfte oss ur fattigdom på 1900-talet: Med gemensam kunskap.

220

Gemensamt arbete. Gemensam plikt känsla. Så att vanligt folk kan känna trygghet i omställningen - även kallat traditionell socialdemokrati. På det sättet byggdes folkhemmet då. På det sättet ska det starka, hållbara samhället byggas idag – och imorgon!

225

Och det för mig till min sista punkt. Jag ska snart låta er återgå till julstöket. Jag själv har en hel del att jobba med, innan jag kan unna mig en kopp glögg på julafton.

Men jag har en uppmaning till er. Det finns en gammal rysk dikt, som man kan plocka fram när dagarna känns mörka. Den går såhär:

230

*Säg inte att det ej
finns räddning
Att du är slut av sorg:
Ju mörkare natt –
desto klarare stjärnor.*

235

Och visst kan högerextremismen, klimathotet, och samhällets splittring kännas som ett mörker. Men för varje människa som engagerar sig för demokratin, för sammanhållningen och klimatet, för varje idé, varje reform, varje förändring vi genomför tillsammans, så tänds en ny stjärna i det mörkret.

240

Och jag ber dig inte om att vara en Torgny Segerstedt. Jag ber dig inte att vara en Anna Lindh eller Rachel Carson. Jag ber dig bara att vara dig själv, och hitta inom dig den fråga du vill förändra, den del av ljuset som du vill bidra med.

245

Kom med. Gör ditt. Var med i vårt samhällsbygge. Och tillsammans ska vi lysa upp mörkret.

Tack.

250

Taggar

2010-tal, 2018, Jultal, Man, Socialdemokraterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/stefan-lofven-jultal-2018>

255

260